

BÁNYA MEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1922. december 1.

327. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 3-58, Szerkesztőség 3-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Az egység ünnepe

Ne mondja azt senki, hogy céltalan meddség az történelmi évfordulókra való elmerengés. Ne higgye senki, hogy a multbanéző emlékezés nem több, mint a fakir köldökbebámuló semmittevése. Az ünnep, ha az nemcsak munkaszünet, hanem valóban ünnep, nem merülhet ki abban, hogy a naftalinos diszruhákat kiszellőztetik s újra fölélesztik az az elszáradt szóvirágokat.

Minden évfordulónak annyi jelentősége van, mint amennyit az élő nemzedék ad neki. Hiába iktatnak törvénybe ünnepnapokat, ha a nemzeti érzés nem lát bennük őszinte és bensős alkalmat az emlékezésre. Az igazi ünnepek törvényes kényszerítés nélkül is azok.

Az ünnep egy pillanatra megállást jelent. Egy pillanatnyi munkával nem zavart s gondokkal össze nem kuszált időt ad arra, hogy a mindennapok elfásító robotján túl fölmérje: méltóan cselekszik-e azokhoz a történelmi feladatokhoz, amelyek az ünnep jelentőségéből következnek. Az apró intrikákon, gonosz kis elcsúszásokon, kitervelt törtéteseken és sorvasztó munkán túl — ami együttvéve alkotja az élet láncának szürke szeméit — ilyenkor megnyílik a történelmi perspektíva s az egy életbe be nem zárható, születésünk előtt már megvolt és halálunk után még folytatódó élet ilyenkor számonkéri tőlünk cselekedeteinket és mulasztásainkat. Minden ünnep egy életprincipium. A mai ünnep azt követeli mindenkitől, hogy soha ne cselekedjék úgy, hogy árton vele az ország egységének és semmit se mulasszon el, amivel ezt az egységet erősítheti.

Ámde nemcsak területi, gazdasági, történelmi és kulturális egység van. Van — hogy a valóságban vagy az elgondolásban-e, erre majd felelnek a köznepok — a lelkeknek is egysége. S ezt az ünnepet, a nemzeti egység ünnepeit, a nemzeti élet valamennyi megnyilatkozása egységével kell megélnünk. Nem elég az országrészeket összeragasztani, nem elég a régi korlátok törmelékéből kiépíteni az új kapcsolatokat, nem elég megteremteni az államélet külső tényezőinek, a törvényhozásnak és végrehajtó hatalomnak egységét, — meg kell teremteni a lelkek egységét is.

Ne legyenek jogban és hatalomban különbségek azok között, akik közt a jellem és tehetség nem tesz különbséget. A vallás, a nemzetiség, a vagyon, a foglalkozás ne emeljen korlátokat azok közé, akiket nem választ el egymástól a becsületnek és tisztességnek különbözősége. Senki tel-

kében ne sarjadhasson ki a másodrendűség lealacsonyító érzése. Az egységes szervezetbe ne ültessek belé az elégedetlenség vadhusát.

Ha megszűnik — mert meg fog szűnni — az a különbség, ami az ország különböző szláv népei közt ma még megvan, szűnjön meg az államhoz való viszonyban ma még meglévő különbség szlávok és nemszlávok között. Legyen egységes az állampolgári jog. Legyen a törvényelötti egyenlőség hirdetett program és megvalósított jogelv. Ne kelljen a bizalmatlanság és türelmetlenség keserű kenyerét enni annak, aki ennek az országnak polgára akar lenni s akit érdekel, a legszen-

tebb önzése ennek az országnak jólétéhez, békéjéhez, meg nem zavarható nyugalomához fűznek. Nincs az állampolgári hűségnek külön melegégya, mint a béke érzése. Béke kint és béke bent, rossz szándék ne bántsa a határokat s bizalmatlanság ne kapogtasson a házkapun. Ebből a békéből fakadt az elégedettség s ennek az elégedettségnek izes gyümölcse a lelkek egysége.

S ennek az egységnek meghatározható és emelkedett szimbóluma: a kézadás. S nincs az ünnepnek olyan hangos és olyan ragyogó eszköze, mely föl tudna érni a megkezdéshez, az összeragasztás, az összeragasztó jelentőségéig.

Harc a legfőbb állami számvevőszék elnökségéért

A radikálisok és a demokraták versengése

Beogradból jelentik: Az államtanácsnak csütörtöki ülésén kellett volna a legfőbb állami számvevőszék elnökének és tagjainak megválasztását megejteni. A felhalmozódott egyéb ügyek miatt azonban nem kerülhetett sor a választásra.

A kormánypártok köreiben nagy érdeklődéssel várják ezt a választást, amelyre mindkét pártnak megvannak a maga jelöltjei. A legfőbb számvevőszék elnöki állására a demokratapárt jelöltjei

Pisovics Vidoje és N. storovics Gyoko, a radikálisoké pedig Filinovic Raka és Popovics Milutin, akiknek érdekében nagy korteskedés folyik az államtanács tagjai között.

A demokratákhoz közelálló Novi List szerint a két kormánypárt között olyan megállapodás jött létre, hogy a számvevőszék elnöke a demokraták sorából fog kikerülni. Radikális részről ezt a hírt mindeztideig még nem erősítették meg.

Már Pasics is a koalíció ellen van

Ellentétes hírek a horvát blokk beogradi utazásáról

Beogradból jelentik: Míg a mult hónapban a demokrata párt körében volt erős hangulat a koalíció felbontása mellett, most megfordult a helyzet és a radikális párt az, amely mind hangsúlyosabban állapítja meg a koalíciós kormányzat csúdját s annak rögtöni megszakításával fenyeget.

Pasics miniszterelnök maga is, ugylátszik, arra a meggyőződésre jutott, hogy a koalíció nem lehet tovább fentartani. Szerdán is, csütörtökön is szinte permanens tanácskozásokat folytatott a radikális párt vezéreivel és kifejtette előttük azt a nézetét, hogy szakítani kell a koalíciót.

A miniszterelnök környezetéből eredő hírek szerint nincs kizárva, hogy Pasics még e hét folyamán benyújtja a királynak lemondását, hogy ilyen módon alkalmat adjon a koronának arra, hogy közvetlenül lépjen érintkezésbe az egyes pártokkal.

A Tribuna, amely rendszerint Pasics közvetlen környezetéből kapja értesüléseit, megerősíti ezeket a híreket és azt írja, hogy a radikális párt miniszteri a hétfőnapján a helyzet tisztázása cél-

jából le fogják mondani. Ilyen módon alkalmat adnak a demokratáknak arra, hogy új választások elé mehessenek, amely kívánságot az utóbbi időben főleg Davidovics hívei annyiszor hangoztattak és alkalmuk lesz arra is, hogy a horvát blokk közös kormányt alakítsanak „az ország megmentésére”.

A lap szerint bizonyossá lehet venni, hogy tavasszal választások lesznek.

Radics nem köti feltételekhez parlamenti működését

A horvát blokk nevében a további tárgyalásokat úgy látszik Tomljenovics volt bán követelt. Tomljenovics, aki a szerdai napot Beogradban töltötte és Davidovicsal, Jovanovics Jovannal és Markovics Bozsoval tárgyalt. Radicsnak írásbeli üzenetét adta át Davidovicsnak.

Parlamenti körökben azt beszélte, hogy

Radics levelében bejelenté, hogy a blokk képviselői december hó 2-án Beogradba jönnek

és hogy Radics a „szerb” politikuskoknak semmiféle javaslatot

sem tesz ezzel kapcsolatban, hanem csak őszinte és nyílt együttműködést kíván a horvát és szerb képviselők között. Még az alkotmány revíziójához sem ragaszkodik, csak azért akar együtt működni az ellenzégi pártokkal, hogy a jelenlegi rendszert egy jobbal lehessen felváltani.

A zagrebi „Novosti” Tomljenovicsal folytatott beszélgetés alapján érdekes részleteket közöl Radics levelének tartalmáról. Szerinte abban Radics az alkotmányt főpontjaiban elismeri és csak azt a feltételt köti ki, hogy Horvát-Szlavonországot ne négy, hanem kevesebb közigazgatási területre osszák fel. Azt kívánja Radics Prottes és Davidovicstól, hogy a kormányt buktassák meg és helyébe egy alkalmasabbat állítsanak.

Tomljenovics azt is kijelentette, hogy december 2-án Beogradba jönnek a blokk képviselői és a maga érdemének tudja be, hogy a horvátok nem csak a közta kasug hanem a foederáció és az autonómia kivételével is eltekintettek és az alkotmányt fővonásaiban elfogadják.

Egy másik hírforrás szerint nem jön az egész blokk Beogradba, hanem csak a zajednicások, Drinkovics, Surmin és Laginja vezetésével körülbelül 15-en.

A radikális sajtó szerint viszont a blokk sorában újabb szakadás állt be. Drinkovicsék azt kívánják, hogy az egész blokk azonnal menjen Beogradba, míg Radics azon a véleményen van, hogy még egy kicsit várni kell. Így a blokk három részre szakadt amiért is a Zagrebból érkező híreket is aszerint kell mérlegelni, hogy a három csoport közül melyiknek a berkeiből került ki. A blokk magatartása egyébként nem igazolja a radikális sajtónak ezen híreit.

Kormánypárt

az alkotmányrevízió mellett

A szlovén kmet-párt határozata

Beogradból jelentik: Most került nyilvánosságra a szlovén kmetpárt országos kongresszusának rezolúciója, amely nagy fel-tűnést keltett politikai körökben. A kmetpárt ugyanis, amellet, hogy jóváhagyta miniszterének és képviselőinek eddigi megatartását, azt is leszögezi határozatában, hogy elégedetlen az ország alkotmányával és annak revíziójáért a párt programjának megfelelően kész sikra is szállni. Hogy annakidején a párt résztvevői az alkotmány megszavazásában, azt avval indokolja a kongresszus határozat, hogy mint a kormány koalíció legkisebb csoportja, nem tudhatta akaratát teljes mértékben kigereztülni.

A határozat ezenkívül az összes földműves pártok közös blokkjának megteremtését is szükségesnek tartja és üdvözöl minden olyan kezdeményezést, amely ebben az irányban történne.

Követeli a kmepárt a sertés-vámok eltörlését is, avval az indoklással, hogy a földműveseknek érdekében áll, hogy termékeiket magas áron értékesíthessék.

Megoldatlan a suboticei közvilágítás kérdése

A gázzár üzemét nem lehet tovább fenn tartani

A suboticei városi tanácsnak súlyos gondokat okoz most az utcai közvilágítás megoldásának kérdése. A gázzár üzemzavarokról lezúrtabb már irtnék és a helyzet azóta csak rosszabbodott. Bár a tanács egyelőre még nem szüntette be a városi gázzár üzemét, az üzembeállítását a gyári berendezés miatt már nem lehet sokáig halogatni.

Néhány nap óta már csak korlátozott üzemmel dolgozik a gázzár, miután most amugyis szünetelne az utcák világítása. A kilátások szerint a gyárat nem is lehet többé rendszeresen üzembehelyezni. A gépek ugyanis annyira elhanyagolt állapotban vannak és a retorták annyira össze vannak törve, hogy a gázfejlesztés lehetetlenné vált. Ha a mári berendezkedés mellett üzemben is van a gázzár, nem tud annyi gázt előállítani, ami a város szükségleteit ledezi, miután a mostani gázzár felszerelés mellett a fejlesztést gáznak mintegy a fele kárba veszt.

A városi tanács mindezek ellenére is annyira idegenkedik a gázzár megszüntetésének gondolatától, hogy még ezen a héten is egy újabb városi fát utalt ki a gázzár részére. A városnak általában óriási kiadásokat jelent a gázzár fenntartása, azonban nem tud más megoldást találni a suboticei utcai közvilágítás ellátására.

Hogy azonban a tanács minden eshetőségre készen álljon, megkezdődtek már a tárgyalások a villanytelep igazgatóságával is arra vonat-

kozólag, hogy miképpen lehetne az utcai világítást villanyra átalakítani. Miután azonban ennek keresztülvitele semmire sem lehetséges rövid időn belül, így nagyon valószínű, hogy az utcák sötétben maradnak és a téli hónapok alatt teljes

sötétség fog Subotica főle borulni.

Ez esetben azonban a városi tanács elsőként vesz fel a gázzár átalakítására, mert a városi tanácsnak az a szándéka, hogy ezt a fontos üzemét megmentse a teljes megszűléstől.

Megbukott a devizadiktátor valutajavitó akciója

Hírek Plavsics távozásáról

Tíz hét alatt futotta meg Plavsics Dusan, a pénzügyminiszternek a devizajavítással megbízott kormánybiztos az a karriert, amire Hegedüs Lóránd, a valutajavitó magyar miniszterelnök egy év alatt jutott el. Szinte személynévesztő virtuozitással feltornászta a jugoszláv valutát a 2,60-as zürichi kurzusig, október 17-ikén 3,10-es megnyitóról folyamatosan ejtette bálmalába a pénzügyt, míg nem most újból visszatért a jugo-korona az 1,75 centimes kurzusig, ahonnan a valutajavitó akció elején kiindult, Plavsics pedig a beogradi lapok hírei szerint lemondott deviza-diktatori állásáról.

Közvetlenül a marienbadi és prágai konferencia után neveztek ki Plavsicsot a valutadiktatori állásba, hogy a kormány által a deviza- és valutaügylekben ráruházott teljes hatalommal végrehajtsa a kisanant miniszterelnök által elhatározott valutajavitó programot. Az akció kedvező kilátások mellett indult meg, mert ugyanakkor kapta meg a beogradi kormány az amerikai dollárköcsön első, 25 millió dolláros részletet is. A valutajavitó akció hatása mutatkozott is, mert a jugo-korona, mely szeptember 10-ikén, Plavsics kinevezése idején 1,35—1,40 centimes körül mozgott Zürichben, hamarosan 1,75—1,80 centimesig emelkedett. Rohamos emelkedés állott be szeptember végén, hiszen pénzügyminiszterre történt kinevezésekor, amikor a jugo-korona 5 és 10 centimes lépésekben ugrásszerűen haladt fölfelé. Október 10. és 15-ike között 25 centimes ugrással egészen 2,60-ig emelkedett, sőt október 17-ikén 3,10 volt a zürichi nyitás. A legiobb kilátások mellett folytak le Kumanudinak és Plavsicsnak október végén Prágában megtartott tanácskozásai, amikor még

mindig 2,35-ön állt a jugo-korona. Prágából a csehszlovák bankok képviselőivel együtt a valuta-diktátor Zürichbe utazott, hogy ott a már 2,20-ig lesüllyedt kurzust tanulmányozza és hazatérése után teljes optimizmussal nyilatkozott zürichi tapasztalatairól.

A jugoszláv valuta áresése Plavsics optimista kijelentései dacára teljes erővel megindult, éppen e kijelentések után következő napokban. Amilyen gyors volt az emelkedés, éppen olyan gyorsan történt a süllyedés is.

A reális kereskedelem, a spekulációtól mentes pénzpiac egy perig sem tudott hinni a 2,60-as zürichi kurzus realizálásában, mert a gazdasági viszonyok zűlétsága, az export teljes megbénítása miatt a külkereskedelmi mérleg egyre romlott és a kivétel nem nyújtott megfelelő szilárd bázist a valuta számára.

A kormány részéről hivatalosan megcáfolják azt, hogy a dollárköcsből bármilyen összeget is a valuta feljavítására fordítottak volna. A jugoszláv valuta multihavi emelkedését tehát csakis a csehszlovák intervencióknak lehet tulajdonítani, ami azonban úgy látszik néhány hét óta megszűnt, vagy nem tudta kellőképpen ellensúlyozni azokat a károkat, melyeket kivitelünk megbénítása valutánk állásában a külföldön okozott.

Még a mult hét folyamán is azt hangoztatta Plavsics, hogy e hét elején ismét javulni fog a dinár. A jóslat nem vált be: szombat óta a jugo-korona Zürichben 1,95-ről 175-re esett vissza. Néhány nappal ez előtt már későbbi terminust engedett a javulásra Plavsics és a tavasza helyezte kilátásba a dinár magasabb külföldi kurzusát. Egyben pedig ismét a kereskedelmet és ipart, a gaz-

dasági életet megbénító behozatali tilalmat elrendelő és valutaforgalmat megtiltó hatodik devizarendellett mér újabb csapást a valutára. A mesterséges rendszabályok és a valutaesés teljes esődjét mutatják Plavsics pénzügyi koncepciójának, de úgy látszik, bukását jelenti a valutadiktatornak.

Hivatalosan még nem erősítik meg Plavsics lemondását, de egyelőre nem is cáfolják. A valutadiktátor bukásának a híre azonban mindenestre könnyen megérthető a mai 1,75-ös zürichi árfolyam mellett!

A vallási ünnepeket megszabadítani a tanulóknak

A középiskolák igazgatói ebben a tanévben már nem engedték, hogy az iskolába járó tanulókat a vallási ünnepeken elmaradjanak az iskolából. A zsidó gyermekeket például nem mentették fel, ha kérések sem, a szombati írás alól, a reformátusoknak is, kolbá kellett menni a reformáció emlékünnepe, a zsidó fiuk felekezeti ünnepeken csak délelőtt élvezhettek szünetet.

Dr. Gerson József suboticei rabbi ezt az intézkedést a zsidó vallású növendékekre nézve sérelmesnek találta s Beogradba fordult orvoslásért. Eljárása a legteljesebb mértékben eredményes járt.

A közoktatásügyi miniszterium legközelebbi rendeletet bocsát ki, a melyben megengedi, hogy a

tanulók vallási ünnepeiket akkor is megtartsák, ha az iskola azt nem tartja meg.

A rendelet előírja, hogy azokban az osztályokban, ahol emiatt a tanulók nagy tömege maradna távol, szünetet kell adni, ha csak az osztály néhány százaléka marad el az iskolából, a tananyagot tovább magyarázni nem szabad, hanem ismételni kell, a zsidó vallású tanulókat, ha ezt kéri, fel mentendők a szombati írás és rajzolás alól s kimondja a rendelet azt is, hogy egyetlen tanuló sem szabad sem kényszeríteni, sem rábeszéli, hogy más felekezeti vallási szertartásaiban részt vegyen.

A rendelet széles körökben kelt megnyugvást.

Érdekes emberek

Jelenet a műkereskedésben

Landseer, a leghíresebb angol állatfestő (1802—1873). Londonban született, amint mondani szokták: anélkül hogy valami rosszat sejtett volna. Érdeklődéssel nézte a kirakatokat, főleg a műkereskedőkéit, amelyek természetesen a legjobban vonzódtak, nemcsak azért, mert koránál egyik legjelesebb festője volt, de azért is, mert jómódú ember lévén, időnkint maga is gazdagította a gyűjteményét egy-egy szép műtárggyal. Volt egy csomó guinea a zsebében s az olyan urnak a biztonságával szemlélte a kiállított tárgyakat, mint aki meg is veheti őket. Egyszerre csak valamely műúrus kirakatában meglát egy kartonáblát, amelyre óriási betűkkel volt fölrajzolva egy híres és következő szöveggel:

— Itt egy kitűnő Landseer-kaplató.

— No, ezt a kitűnő Landseer-t én is szeretném látni, — gondolta a jeles festő és belépett a boltba.

Landseer igen elegáns úriember volt, gentlemanek módjára öltözött, előkelően tudott föllepni, s a kereskedő őt valami igen gazdag és valószínűleg nagyon tudatlan műgyűjtőnek nézte, s így rendkívül előkelően fogadta. Mylordnak titulálta és végig akarta vezetni az egész galérián, amely a képek és egyéb műtárgyak százait tartalmazta.

De Landseer-nek nem volt sok ideje, s így szólt:

— Azt a Landseer-t óhajtanám megnézni, amely itt látható.

A műúrus betessékelte egy szomszédos helyiségbe, a ritkaságok gyűjteményébe, és rámutatott az ott elhelyezkedő fölkagortú Landseer-vázsonra. Kétségtelen eredeti volt s a nesternek ifjúkori műve, amelyet ő már rég megbocsájtott magának.

— Hm, mit szól hozzá? — kérdezte a kép tulajdonosa annak festőjétől.

— Nem éppen rossz, — felelte a művész.

— Oh, uram, hogy beszélhet ilyen közömbösen erről a pompás festményről? — kiáltott föl a műúrus lelkesen. — Hisz' ez egy remekmű!

Es nem győzte dicserni a gondból művészt, »századunk legnagyobb állatfestőjét, aki lelket lehel az oklalan állatokba, s az ember hűségét kísérőjét, a kutyát szinte emberré avatja, és a nagyszerű kép, amely méltó dísz lehetne bármely múzeumnak és irigylet büszkesége a Királyság legelőkelőbb szalonjának.«

— És mi az ára? — kérdezte nagyul Landseer.

— Két ezer font, — felelte a kereskedő olyan egyszerűséggel mint ha csak ötvenet mondott volna.

A festőnek nagyon jól esett, hogy ilyen nagy árat mernek kérni a művéért, de tovább játszott az amatőr-vevő szerepét s elszörnyűköve kiáltott:

— Kétezer font!? Nem túlságos sok ez a művésznek egy ifjúkori munkájáért?

— Bizony nem sok, — felelte a kereskedő, — mert ez a szegény Landseer, már befejezte a pályafutását, és fájdalom, nem fog többé képet festeni.

— Hogyan? — kiáltotta a piktor, aki kezdett jót mulatni. — Talán meghalt szegény?

— Oh, annál is rosszabb! — sóhajtott busan a műúrus.

— ?

— Lordságod nem tudja? A szerencsétlen ember megőrült!

— Mivészors, uram, — magyarázta a boltos. — A genie sokszor végzi ily katasztrófával a szépen megindult karrierjét.

— Oh, a szerencsétlen ember! — busult Landseer. — Én bizony hálát adok az Istennek, hogy nem vagyok lángész, mert akkor én is így járhatnék!

— Bizony örülhet Mylord, és én gratulálok önnek, hogy nem született genie-nek. Nagyon nagy ára van annak!

— Akár egy Landseer-képnek, — mondta mosolygva a művész. — Nem adná olcsóbban?

— Lehetetlen! — mondta határozottan a kép tulajdonosa. — A művész tragikus sorsát végtelenül sajnálom, de a konjunkturát, amelyet a végzete idézett elő, fel kell használnom. Ha egy művész megszűnik újabb műveket hozni a piacra, a meg-

levők értékben rapid emelkednek. Nincs igazam?

— Föltétlenül. De azért kétezer font mégis sok ezért a pár kutyáért. — Nincs igazam, uram, — bizonykódott a műkereskedő. — E képek az értéke esztendőre már háromszor fele lesz.

— Az nem olyan bizonyos, — vitatkozott a művész. — Hátha a festő fölépül és tovább dolgozik?

— Oh, arról szó sem lehet, — busult a kereskedő, — mert a szegény Landseer állapota egészen reménytelen!

— Nem győzőm sajnálni, — mondta Landseer bánatos arccal és nagy szomorúsággal.

Aztán a pillantása egy Stanfield-képre tévedt, amely a szembenlévő falon függött.

— Hát ennek mi az ára? — kérdezte.

— Ennek is kétezer font, — volt a felelet.

— Hogyan? — Kiáltotta Landseer csodálkozva. — Hát a szegény Stanfield is megőrült?

— Nem, — felelte a kereskedő, — a szegény Stanfield megvakult.

E percben egy vevő toppant be a ritkaságok kabinetjébe, aki véletlenül ismerte a festőt, s miután közszöntötte a kereskedőt, Landseerhez fordult s így szólt:

— Gyönyörködöl az ifjúkori művedben?

A kereskedő a színet változtatva és rémületen hebegte:

Még mindig azok a sertések

Végre elintéződik a földmívelésügyi miniszter sertésszállítási afférja

Beogradból jelentik: A sertés-kiviteli vámkor kérdésében még mindig nincsen döntés. Legutóbb azzal halasztotta el a kormány a döntést, hogy bevértje, míg az elsősorban érdekelt Pucelj földmívelésügyi miniszter visszaérkezik Ljubljánából Beogradba.

Pucelj már két nap óta Beogradban tartózkodik, a minisztertanács azonban még nem ült össze, mert remélik, hogy mégis sikerülni fog valami kompromisszumot létrehozni Zserjav és Pucelj között. Kormánykörökben azt hiszik, hogy a minisztertanács pénteken az állami ünnepek dacára is ülést fog tartani, hogy végre elintézzést nyerjen ez a régóta húzódozó pénzügyi kérdés.

Nem szabad vadászni magyar embernek Moholon

A moholi rendőrség vadászfegyvereket koboz

Mohol község magyar nemzeti-ségű lakosságát néhány napja egy érthetetlen hatósági intézkedés tartja izgalomban. Néhány nappal ezelőtt ugyanis a moholi rendőrség a magyar nemzeti-ségű vadászoktól, akiknek ugyan volt szabályszerű vadászati engedélyük, elvették a vadászfegyvereket az az intézkedés kizárólag csak a magyarokra vonatkozott, az eset érthető megdöbbenést keltett a község magyarrajta lakosságában.

A moholi rendőrség intézkedésének jogorvoslása érdekében — mint Sentárolj jelentik — népes moholi küldöttség kereste föl csütörtökön Prilics sentai főszolgabíróit, a fegyverek visszaszolgáltatását kérve, annál is inkább, mert a sentai járás területén ahol nem

— Mi az? Landseer urhoz van szerencsém?

— A művész jóízűt nevetett.

— En vagyok életnagyságban — mondta — s amint látja, nem bolydultam meg. S remélem, nem is fogok.

— Oh, uram, bocsásson meg, — könyörgött a művész. — Ez olyan megengedett trükk a műkereskedelemben, ... Ne tessék haragudni!

— Szó sincs róla, — nyugtatta meg az ideit embert Landseer. — Sokkal jobban mulattam az eseten, semhogy haragudtam érte. De mégis, megkérem valamire.

— Parancsoljon uram. Mindent megteszek, amit csak kíván.

— Hát arra kérem, hogy ha megint érdeklődik valaki a képmen iránt, ne mondja neki, hogy megöltelem. Inkább azt, hogy meghaltam.

— Parancsa szerint, nagy jó uram.

— felelte a művész.

Landseer aztán beszédbe elegvedt a barátjával, aki megosztotta az inkognitójától, s egyszerűen csak hallta, amint az úszatládasoson így ajánlja a képet egy vendéknek:

— Kétszer font nem sok érte. A festője nemrég meghalt s a műve már nem szaporodhatnak. Esztendőre már háromszor fontot fog érni. Oh, a szegény Landseer, minő kár érte!

A művész gyorsan köszönt és kacagva hagyta el a boltot, ahol egy rövid óra alatt megírta, megörösznyűt és meghalt.

Hadadecor.

fordult elő hasonló eset. Prilics főszolgabíró kijelentette a küldöttségnek, hogy az intézkedést nem a közigazgatási hatóságok adták ki és így lehet, hogy a fegyver elközbást talán a katonai hatóságok rendeltek el. Ezért azt ajánlotta a küldöttség tagjainak, hogy forduljanak kérésükkel a katonai

hatóságokhoz.

A moholi magyar nemzetiségű nimródok most kíváncsian várják, hogy vajon mégis akad-e majd gazdája a furcsa rendeletnek és miféle új szabályozása az a vadászati jognak, amely a megyerokat ki akarja zárni ebből a jogosultságból.

Nem változtatnak a jegyzői kinevezéseken

Majdnem minden falu deputációzni készül

A bácskai jegyzők kinevezése nem kellett azt a megnyugvást, amit várni lehetett volna. A legtöbb falukossága forrong, deputációba készül, nincs megelégedve a kinevezett új jegyzővel, vagy azt akarja, hogy a régi maradjon meg. A deputáció-lárnak ugy látszik nem lesz sok eredménye. A jegyzői kinevezések véglegesek, azokon nem szándékoznak semmiféle változást tenni.

A jegyzők kinevezését egy vegyes bizottság intézte, két radikális és két demokratapárti politikusból állt a bizottság, amely előtt természetesen az a szempont volt irányadó, hogy a demokraták és a radikálisok arányosan legyenek képviselve a jegyzői karban. Emellett a szempont mellett el kellett törpíthnie a képességnek, a képesítésnek, a végzett munkának, a községek és a közigazgatás érdekeinek. Persze a falvak egyszerű népe nem tudja megérteni, hogy az állam údvé, a közigazgatás íósága attól függ, hogy a demokraták és a radikálisok közt az összhang meg ne zavartassék, faluhelyen még azt hiszik, hogy van valami jelentősége annak is, hogy kit kíván notáriusának a község, s ezért szedelődözöknek fel szerbek, németek, magyarok, hogy Somborban, Beogradban meglőserélik re-

paráltnai a jegyzői kinevezések révén a falut ért sérelmeket.

Legutóbb a feketicsiek küldöttsége járt dr. Radisics Lázár alispánnál s 872 aláírással ellátott kérvényt nyújtottak át, amelyben azt kérik, hogy eddigi jegyzőjüket, Vlahovic Jánost, akit a szomszéd Szekiesre helyeztek át, hagyják tovább is Feketiszen.

Az eddigi szekiesi jegyzőnek jegyzői oklevele, doktorátusa és ügyvédi vizsgálata van. E kvalifikációk birtokában tehát egyszerűen elcsapják, kineveztek helyébe Feketiszi Vlahovicot, hogy így helyet csináljanak egy takarékpénztári jegyzőnek, aki eddig még közigazgatási pályán nem működött.

A feketicsiek azt kérték, hogy Vlahovic maradjon tovább is a faluba s ha már a bankfőkönyvel közigazgatási képességei nem nélkülözheti a vármegyét, az új embert nevezétek ki Szekiesre.

Az alispán előkezeven fogadta a küldöttséget, de határozottan kijelentette, hogy nincs módjában a kinevezéseken semmit sem változtatni.

A feketicsiek most Beogradban próbálnak szorécsnát s oda küszölnek a szekiesiek is, akik szintén nem tudnak belenyugodni abba, hogy a régi jegyzőjüket elcsapják.

Hogyan végeztek ki a görög minisztereket

A kivégzett miniszterek férfiasan viselték sorsukat

A forradalmi kormány által elnémított görög lapok csak szűkszavú jelentésekben számolnak be a szerencsétlen sorsra jutott miniszterek kivégzése miatt. A külföldi távirati ügynökségek is csak most közölnek részleteket a kivégzésről, amelynek során a halálfáitelték az utolsó pillanatig a legnyugodtabban viselkedtek. Arra a kérdésre, hogy nem akarják-e utolsó kívánságukat tollba mondani, tagadólag feleltek. Kifogástalan sötét öltözékben, sapdában vonultak a szuroonyos katonai őrség sorfala között a vesztőhelyre, ahol már várták őket a kivégzésükre ki-rendelt katonák. Gunarics nagyon gyenge volt, mert csak néhány nappal a kivégzés előtt gyógyult fel súlyos betegségből. Baltazzi selyemzsebkendőjével megtörölte monokliját, szemére illesztette és úgy nézett szembe bírálval és a jegyzővel köztéve készen tartó katonákkal. Sztratosz mereven tekintett a vesztőhely felé szemben levő palotára, a hol felesége lakott. . . . A kivégzés a királyi palota közelében történt, úgy, hogy a lövések hallhatók voltak a palotában is.

A külföldi közvélemény osztatlan felháborodással fogadta a kivégzés hírért. Az olasz sajtó és az olasz politikai pártok kárhözhatják a görög kormányt a helyes ítéletek végrehajtása miatt. A kamarában ez ügyben több interpelláció gyezett be. Mussolini nyugtalansággal és egyre növekvő érdeklődéssel figyelte a keleti eseményeket. Olaszországban még mindig válságosnak tartják a keleti helyzetet, amely azonban lehet egy újabb, a világháborúnál is rosszabb háborúnak.

Az angol alsóházban délután tanácsult ki a görögországi kivégzések miatt.

sek miatt. Bonar Law kijelentette, hogy a kivégzés részleteiről csak a hírlapokból értesült. Sir Robert Cecil interpelláció keretében azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogy milyen precedens alapján hívták vissza az athéni követet. Bonar Law kijelentette, hogy az angol kormány alaposan megfontolta eljárását. Az athéni követ visszahívását jogosnak tartja, mert a kivégzés nem a legális kormány, hanem a forradalmi komité tényleges volt.

Egyes angol politikusok utabban azt hirdetik, hogy a kormány elszélt intézkedést, amikor az athéni követet visszahívta. A kormány azt remélte, hogy más hatalmak is követni fogják Anglia példáját, de ez nem történt meg. Franciaország arra az álláspontra helyezkedik, hogy az athéni kormány eljárása Görögországban belügye, amibe a többi hatalmaknak nincs beleszólasuk. Politikai körökben attól tartanak, hogy a követ visszahívásával Anglia elvesztette minden befolyását Görögországban és így nem tudja majd megvédeni Andris herceget, akit néhány nap múlva szintén haditörvényszék elé állítanak. A herceg felesége Bottenberg angol hercegnő és így Andris herceg kettős rokonságban áll az angol királyi családdal.

Londoni jelentések szerint az angol-görög diplomáciai viszony megszorítása következtében Anglia a görög vezeket horgonyzó hajóit a pyreusi kikötőbe rendelte visszát.

Legutóbb római jelentések szerint a Vatikán is tiltakozást fogja küldeni a miniszterek megkivégzése miatt az athéni kormánytól. Mussolini a Görögországgal fennálló diplomáciai viszony megszorításának

tervével foglalkozik. Diplomáciai körökben Venizeloszt teszik felelőssé a kivégzésekről és bizonyosra veszik, hogy emiatt Görögország a lausannei konferencián elvesztette a jatszmat.

A diplomáciai körök érzékenysége a háborús bűnösök kivégzésével kapcsolatban egészen természetes. A diplomáciai mesterségek alapján támadja meg az olyan eljárás, amely az elesett katonák vércéért a háborút vezető kormányokat és hadvezéreket snájt személyükben teszi felelőssé.

Bécsből jelentik: Ipsilanti bécsi görög követ, mihiely hivatalosan értesült a kivégzésekről, lemondott állásáról.

A Rajnavidék lakossága a francia annexiós tervek ellen

Kölni jelentések szerint az egész Rajna-vidékek nagy izgalom uralkodik a párisi kormány ama szándékának publikálása óta, hogy a szankciókat Franciaország végre akarja hajlani Németországgal szemben. Valamennyi rajnai nemzeti politikai szervezetben élesen tiltakoznak a francia szándék ellen és kijelentik, hogy elmutt az az idő, amikor egy nemzet fölött a politikai hatalmi eszközökkel határozhatnak. A német lapok rámutatnak arra, hogy a német hivatalnokknak franciákkal való kicsérélése egyértelmű volna az annexióval és belátatlan következményekkel járhatna.

A párisi »Echo Nationale« az Elyseében történt tárgyalásokról azt írja, hogy a francia zálogolások a Rajna balpartján fognak megtörténni. A porosz és bajor hivatalnokokat fel fogják szólítani, hogy vonuljanak a túlsó partra. A közigazgatási francia ellenérzés mellett reorganizálni fogják, a vámtárat Németországgal szemben visszaállítják, az adóffölösleget, a birtokjövdelmeket és vámbevételüket a jóvátételi számlára írják.

A francia külügyminisztérium közli, hogy Poincaré és Mussolini a jóvátételi ügyében a legközelebbi napokban külön tanácskozást tartanak. E kérdésben erős közeledés tapasztalható a francia és olasz miniszterelnökök között.

Az angol lapok jelentése szerint a szövetséges hatalmak állítólag jegyzőket intéztek Németországhoz, amelyben érelyesen tiltakoztak a katonai ellenőrző bizottságok tagjai ellen egyre sürűbben elkövetett mérsényletek miatt.

Beismerő vallomást tett a gyermekgyilkos apa

Föltételesenből ölte-meg gyermekét

Beszámoltunk tegnap arról a szörnyű bűntényről, amit Korponais Lukács sabbatcai napjának követett el, aki négy hónapos gyermekét zsirszóddal megmérgezte. Megírta azt is, hogy Korponais a rendőrségen, ahol őrizetbe vették, tagadja tettét.

A rendőrség a gyilkosság ügyében tovább folytatta a nyomozást és a néhány nap óta letartóztatásban levő Korponais Lukács a hereszterkedések sulya alatti megtört és esütörtökön előtelt Miladinovics rendkér-pitány délután beismerő vallomást tett.

A gyilkos apa beütálas tettét azzal indokolta, hogy falékony volt gyermeke és ezért tette el láb alól. Állítása szerint ugyanis Korponais nagyon szereti feleségét és nagyon bántotta, hogy első gyermekét megszületése óta az aszszony lóhatóság elűztégt tőle és gyermekét jobban szeretete, mint férjét.

Korponais ezért — vallomása szerint — többször szerényházit is tett az aszszonyak és elkeseredése annyira fozozódott, hogy lassankint meggyőződött,

benne az a gondolat, hogy a családi boldogságát, feloldozást, gyümölcsöt gyermekeket megölje. Ezért itatott lügköldötet négyhónapos kislával.

A gyilkos apát beismerő vallomása után a rendőrség csütörtökön átszállította az ügyészség fogházába.

CIRKUSZ

Egyesületi láz

Budapestben megalakult a Kiszorozotti Albérlők Egyesülete.

Megint egy új egyesület. Minden nap születik egy új egyesület, az ember már nem is győzi számontartani a sokféle furcsa egyesületet, társaságot, szövetséget, ligát, klubot, bizottságot, albizottságot, kasszinót és kort, amelyet az utóbbi években gründoltak nálunk is, meg másutt is, szóval mindenütt. Mert az ember társas, az az társasági, sőt részvénytársasági lény. Részvénytársaságot azonban nem lehet mindig alapítani, mert a részvénytulóknak harminc százalékat be kell fizetni az alakuló ülés napjáig. Még így is vannak alapítóké nélküli részvénytársaságok. No de nem erről van szó. Arról van szó, hogy ha ez a rohamosan terjedő egyesület-alapítási láz még tovább folytatódik, nemcsak a ilyenféle egyesületek címtábláival fogunk majd találkozni:

Nökedvelők Egyesülete,
Önkéntes nemők (Jótekonny nő-egylet),

Fűbajcsok szövetsége,
Vén Kecskék Söbészerei Kirendeltsége,

Kapcabetyárok Köre,
Szerencsétlen Flótások Zeneegyesülete,

Hamismértékészítők Radirgummi Kécszőnő Intézete,

Ludaltapuk Tárgyaló Köré,
Éhenkórászok Közkönyvhája,
Sötétmúltak Petroleumbeszérségi Szövetkezele,

Vízlejték Armentisülő Társulata,
Hasbeszélők nyelvkurzusa,
Agrárjárók Békéltető Bizottsága,
Ótvaros Kortináhozók Regattae-gyesülete,

Fisztulus nagynénik Hírszerző Osztága.

És így tovább. És miért ne? Miért ne tömörüljenek kari érdekeik megvédésére: az iparlovagok, az élőhalottak, a szerencsevadászok, a lélek-lufiárok, az eladólányok, az aranyfogúak, a bőrfőajúak, a begyulladt férfiak, az ártatlan bárányok, a kezes bárányok, a részeg disznók, a nyállasszajúak, az izzadtkezők, a korpástejűek, az agyalágyultak, a lumpok, a pumpok, a vadházások, a találgatyermekek, az álumukban beszélők, a kővérek, a soványak, a kopaszok, az untaughók, a kávéházi bílcélők, a későnállók, a vasuti elgázoltak, a házibarátkok, az aszfalt-betyárok, a mestertörök, a határárlepők, a halottrablók, a kasszafurók, a rosszmájúak, az epések, a sóherok és a bohocok, a ferdenyakuak, a kancsalok, a légegettek, az életuntak, az el-tüntek, a jegyesek, a szabadjegyesek, az anyagegyesek, a csirkefogók, a kopaszok, a ferdeszajúak, a káka-bélték, a piszkosgalléruak, a korszá-kállások, a cugoszipők, a vattás-fülűek, a felpofozottak, a félkegyelműek, az örültek, a hold és bujakorok, a szabaduszók, a halottképek, kutyamosók, az anyageyalások, a csipások, a pipások, a csámpások, a balkezesek, a herék, a himneműek, a nőneműek, a semlegesek, az analábétták, a cédák, a lénák, a turisták, a futuristák, a turista futuristák és a futurista turisták, a koraszülöttek és halvaszülöttek, az örömapák, az örömanyak és az örömlányok...

Nyájas olvasó, ezek után légy szives mondd meg, hogy én, alulírott humorista, melyik egyesületbe lépek be?

Benes és Nincsiés Lausanneban az új Balkán-szövetségről tárgyalnak

A Vatikán a mohamedánok palesztinai törekvéseit támogatja

Lausanne-i jelentés szerint a keleti békekonferencián a Vatikán mind érdekesebb szerepet kezd játszani. A Vatikán követe Maglióni a konferencián franciabarát politikát folytat és nincsen ellenetve Franciaországának Szíria fölötti fennhatósága ellen. Ellenzi azonban a Vatikán Angliának Palesztina fölötti mandátumát. Baljournak 1917. november 2-án kelt jegyzéké miatt, amelyben Anglia Palesztinában széleskörű jogokat biztosít a zsidóknak. A Vatikán ebben a kereszténynek jogainak a Szentföldön való korlátozását látja, noha a népszövetség kebelében elég erősen van képviselve a Szentföld védelme. Így tehát az az érdekes helyzet áll elő Lausanneban, hogy a Vatikán a mohamedánokkal és az arabokkal fog együttműködni Anglia ellen.

A Balkán-szövetség kérdése is újabb aktualissá vált. Benes csehszlovák külügyminiszter ugyanis szerdán Lausanneba érkezett és azonnal tárgyalásokat folytatott Nincsiés és Duca külügyminiszterekkel. A tárgyalások tárgya a Balkán-szövetség újjászervezése és a kisanantba való bevondása volt. Benes lord Curzonnal és Barrère-val is folytatott megbeszéléseket a Balkán-szövetség és a kisanant kérdéséről. Politikai körökben úgy tudják, hogy Franciaország attól fél, hogy Anglia arra akarja felhasználni a Balkán-szövetséget, hogy a kisanantot eltávolítsa Franciaországtól. Az angol-francia ellentét a lausannei konferencián általában mindjobban kiéleződnek.

A «Temps» szerint Benes, Nincsiés és Duca miniszterek egy orosz-ellenes front megszervezéséről is tárgyaltak és szóba került a tanácskozásokon az is, hogy milyen hatású lesz Európára a Németország ellen alkalmazandó új kényszerrendszernek.

Az oroszoknak a szövetségesek egyebéktől még nem adtak választ, mert a válaszegyek elkészítésének eddig technikai akadályai voltak. Az orosz delegációhoz közelálló körök véleménye szerint azonban az esetben is, ha a szövetségesek elutasítják az oroszok követeléseinek egy részét, az orosz delegáció mégis részt fog venni továbbra is a konfe-

rencián. A szövetségesek válaszukban közölni fogják az oroszokkal, hogy csak a tengerszorosok kérdésének tárgyalásán vehetnek részt, miután csak ez a kérdés érdekli Szovjetországot. Miután azonban a tengerszorosok kérdése igen sok más problémával van összefüggésben, az orosz delegáció sok más kérdés megoldásába is bele fog szólni. Az oroszok egyebéktől viszont választuk a szövetségesek jegyzékére csak Csicserinnek szombatra várt megérkezése után fogják megszövegni.

A konferencia szerdai ülésén egyebéktől az Égei-tenger szigeteneinek semlegesítése kérdésében erős összeütközésre került a sor a szövetségesek és a törökök között. A szakértők ugyanis azt javasolták, hogy Kisázsia partvidékének egy részét is semlegesítsék. A törökök kijelentették, hogy ebbe semmieset se egyeznek bele és azt kívánják, hogy ezt a kérdést a tengerszorosok kérdésével együtt tárgyalják, mert így az oroszok támogatására számíthatnak.

Az angol-görög diplomáciai viszony megzaklatása is erősen érzett hatást a lausannei konferenciára. Az a vélemény, hogy a görög és angol delegációnak egy asztal mellett való tárgyalása lehetetlenné vált. Venizelos a legutóbbi üléseken már nem is jelent meg és a görög miniszterek kivégzése miatt, hír szerint le akar mondani a delegáció vezetéséről. Az angol delegáció egyebéktől figyelmeztette a görög delegátusokat, hogy a legutóbbi események hatása alatt Görögország helyzete a konferencián lehetetlenné vált.

Poincaré fogadta Hamid bejt, aki Izmed pasa megbízásából a franciák halhatósabb támogatását kérte. Hamid bejt tárgyalásai összefüggésben vannak a török delegációnak az angolok mezonotámiai mandátumával szemben való állásfoglalásával. Az angolai nemzetgyűlés ugyanis annak idején megegyezett Franklis Bouillonnal Isakra és Mossoulra vonatkozólag és ezeket a megállapodásokat akarja most Izmed pasa érvényesíteni.

A bécsi olcsóság

Napról-napra esnek az árak

A bécsi tőzsdének kedden olyan napja volt, amilyen látogatói évek hosszú sora óta nem emlékeznek: vevők egyáltalában nem jelentek. Ez a tőzsdézű mondat jóval többet jelent, mint néhány spekuláns veszteségét. Ez egyszerűen azt jelenti, hogy a tőzsde előre megérzi a forgalom tökéletes bűnlását.

Bécsre alig lehet ráismerni. Az üzletek kirakataiban óriási plakátok: »Mélyen leszállított árak.« A színházak mérsékelik helyárait. A vendéglőkben 20—22.000 koronáért már meg lehet ebédelni. Óráról-órara olcsóbbodik minden.

Mig az elmúlt évben a drágulásban mindenki tevé volt pénzzel és mindenki boldogult, addig most az olcsóbbodásban mindenki

tönkre megy és mindenki panaszkodik. A vállalatok már nem tudják fizetni alkalmazottaikat. A tisztviselők és a munkások is kénytelenek beleegyezni abba, hogy nem kapják az index szerinti felezésüket, mert ha meg egyeznek bele, akkor nem kapnak semmit. Az iparvállalatoknak, melyeknek az olcsóság lett német versenytárs a győztes, úgy kell, úgyseven megrendé-

siük, semmi munkájuk és Ausztria legnagyobb vasgyára, a híres Alpsi, néhány hét múlva kénytelen lesz becsúsztatni üzemét. A pincérek fele munkanélkül van. A szabóké szintén.

Az összes üzemek, főleg a luxus-helyek — szállodák, mulatók, nagykereskedések, fényűzési cikkek elárúsítóhelyei — felére és harmadára redukálják alkalmazottaik számát. Mindenféle cimen szabadságra küldik őket. A prém, sznyeg, ékszer, divatruha 30—40 százalékkal esett, kevés eltéréssel egy, amilyen arányban nagy áresések voltak a többi árucikkekben is.

A nagy szanalási programm e hét végére megvalósul. A parlament befejezte munkáját és a külföldi kölcsön kifizetésére kerül.

Az élet ma egyetlen problémává szűzородott: a drágaság és a megélhetés problémájává.

Akik valutát adtak és vettek és tőzsdéi spekulációból éltek azoknak befellegzett.

A munka kezd ismét visszanyerni polgáriját.

Az emberek nem a börtörcikuszokért remegnek, hanem azért, hogy állásukat el ne veszítsék. A siberiek és a kokottok demoralizáló létköré megüszült és Seipel létrehozta az új állatorient egyik legnagyobb esodfát: olcsó országgy teszi Ausztriát és Európa olcsó városává Bécsét.

Kedvező fordulat

Ausztria szanalási programjában

Bécsből jelentik: Ausztria szanalási programjának ügyében csütörtökön kedvező fordulat állott be. A kancellár engedékeny beszédére az egyenlő erejű pártok megegyeztek abban, hogy a kormány vezetését megszavazzák. A szavazás idejére a keresztény-szocialisták kivonultak a teremből, hogy ezáltal az elfogadók többsége biztosítva legyen. A szocialdemokraták megígérték, hogy ha a javaslatot a nemzetgyűléshez visszaváltják, nem gördítenek akadályt az elé, hogy a programot régebbi eredeti formájában elfogadják.

Seipel kancellár kijelentette, hogy a jegybank átszervezését még a külföldi kölcsön folyosítása előtt megkezdik. Az új jegybank vezetőjeként Segut és Spitzmüller emlegetik.

Baldoin angol kincstári kancellár kijelentette, hogy az Ausztriának adandó kölcsön eddig Anglia, Belgium, Franciaország, Svájc, Olaszország, Csehszlovákia és Magyarország garantálja.

Pavlovics István

a suboticiai törvényszék elnöke

A suboticiai törvényszék elnöki állásának kérdése dr. Macsik Kosztának eltávozás óta megoldatlan volt. Az igazságügyi kormány kinevezte ugyan Magyarasveics Milán volt ügyész-helyettesét, aki azonban az ellene indított fegyelmi eljárás során arról az állásáról lemondott.

A törvényszék ügyeit ez alatt az idő alatt Pavlovics István törvényszéki tanács-elnök, mint helyettes elnök vezette. Rátermettségének ebben a minőségében annyira kiváló tanujelét adta, hogy a jogszközvélemy osztatlanul őt jelölte a legalkalmasabbnak a díszes állásra. Az igazságügyi kormány tehát, — a melynek döntése a suboticiai törvényszéki állás betöltésére vonatkozólag ma vált ismeretessé, — csak honorálta a közvélelmy ítéletét.

A kinevezés híre csütörtökön a déli órákban érkezett a törvényszékhez és a bírói, ügyészi és ügyvédi karban általános és lelkes örömet és megelégedést keltett.

A kinevezés mindenképpen méltó férfit ért. Pavlovics István mint jogász, mint bíró és mint hivatali főnök nobilis egyéniséggel, klasszikus igazságszeretettel mindenkin csak a becsülését és tisztelmat vívta ki.

Nagy és nehéz feladat háruit az új elnökre a törvényszék vezetésével, főleg a mostani viszonyok között, amikor évek óta összeröfordított munkanyag vár elintézésre. Pavlovics István azonban felismerte azt a fontos igazságügyi érdekeket, amely a hátralékok feldolgozásához fűződik és megalakította a restanciákat likvidáló külön tanácsot, amely megszüntet munkával előreláthatólag egy év leforgása alatt a hátralékok fel fogja dolgozni és az igazságszolgáltatást a normális mederbe fogja terelni.

Pavlovics István elnöki kinevezése nemcsak a szűkebb jogász körökben, hanem a közönség legszélesebb rétegeiben is nagy megnyugvást és megelégedést keltett. Általános a meggyőződés, hogy az elnöki állás betöltésének ez a szerencsés megoldása a legalkalmasabb módja annak, hogy az igazságszolgáltatásnak megtépázott tekintélye ismét helyreálljon.

Uj akció a színház felépítése érdekében

A közoktatásiügyi miniszter támogatást kéri a színházépítéshez

A suboticei városi színház leégett épületének újjáépítési tervéből kisért. Ez a régi terv, amelyet a város mindeztideig minden próbálkozása ellenére sem tudott megvalósítani, azért nyert most újabb aktualitást, mert a színházról működése rendkívül nehézségekkel jár, elsősorban a jelenlegi színházterem meg nem felelő volta miatt.

Príbicevics Szvetozár közoktatásiügyi miniszter legutóbb kijelentette, hogy nagy súlyt helyez arra, hogy Subotícán szlav színházról működők és semmiesetre se járulna hozzá a színház megszüntetéséhez. Ezért utalta ki a közoktatásiügyi minisztérium állami szubvenciót a színház részére.

Miután pedig **Príbicevics** kultuszminiszter december 8-án a színház fenntartása ügyében tartandó tárgyalások céljából Subotícára érkezik, a város tanácsa és a színház igazgatósága fel akarják használni ezt az alkalmat arra, hogy a közoktatásiügyi miniszter támogatást kérjék a színház újjáépítéséhez. A városnak ugyanis nincs meg ehhez az anyagi eszköze, mivel a tizenöt-millió dináros kölcsön felvételének sikerére sincsen semmi kilátás, ezért az egyetlen mód az volna a régi terv megvalósítására, ha a közoktatásiügyi minisztérium folyósítana a város részére a színház újjáépítéséhez szükséges költségeket.

Hogy erre a kultusz-kormány hajlandó lesz-e, még kérdéses, mindenesetre azonban **Príbicevics** miniszter subotícaili tartózkodása alkalmával tárgyalni fognak erről a kérdésről, aminek sikeres megoldására azonban kevés remény van.

A suboticei munkásbiztosító pénztár orvosainak mozgalmá

Kérvessék a mostani fizetést

A suboticei munkásbiztosító pénztár orvosai már régebben memorandumot intéztek az igazgatósághoz, melyben fizetésük felmérését kérték. Az orvosok memorandumukban többek között arra hivatkoztak, hogy az eddigi havi ezer dinár összegzésből nem képesek a betegellátást úgy elvégezni, ahogyan azt a munkások joggal megkövetelik. A legújabb beosztás szerint ugyanis mindegyik pénztári orvosnak a központi rendelőben teljesített szolgáltatásai kívül kerülte is van s a fekvő betegeket a kerületi orvosoknak kell gyógykezelnie. Az előbbi rendszer szerint a fekvő betegek gyógykezelését külön e célra kiállított kerületi orvosok látták el, akik rendszeres fizetésükön kívül még fuvardíjpótlékban is részesültek.

A pénztár jelenlegi vezetősége azonban szakított e jól bevált rendszerrel s az összes orvosokat — a szakorvosokat sem véve ki — kerületi betegellátásra kötelezte, mi által az a furcsa eset állott elő, hogy például a kizárólag urólogiával foglalkozó szakorvosnak is kötelessége fekvő betegeket gyógykezelnie. Erre a munkatöbbletre, hivatkozva beadványukban a pénztár orvosai s kéri az igazgatóságot, hogy fuvarköltséget állapítson meg részükre. A pénztár és az orvosok között már korábban megindult a tárgyalások, de pozitív eredmény nélkül, mert az orvosok 7500 koronát kérnek havi fizetésül, míg a pénztár igazgatósága csak 6000 koronás javaslatot öhaját az igazgatóság elé terjeszteni.

Az ügy a december 3-án tartandó

igazgatósági ülés elé kerül, mely aztán véglegesen dönt benne. Az orvosok el vannak határozva, hogy jogos követeléseik mellett kitaranak és szükség esetén hatékonyabb eszközökkel alkalmaznak a csak e téren takarékoskodó pénztári vezetőséggel szemben.

HIREK

Szomorú szép kirakatok

előtt állunk meg mostandban, emlékezve régi, főként de messze szakadt gyermekkorunkra és régi kisgyerekek szemünkkel kerestünk-kutatunk a kirakatok régi szépsége után. A városban négy izzó, tarkán díszített kirakat ma is olyan, mint valamikor régen, a Mikulás épp olyan csulondárasan öltöztetett hosszú, vörös nyelvű, ami papírból van és az öreg karcsonyi apóknak is olyan szép leher a szakállja, mint valamikor.

Csak mintha lenyegetőben sühogna a virágcsokor a krampusz kezében és az öreg apó arca se terjeszt annyi szeretetet és jósgát, mint régen, mert talán ugye kérem szépen, ma azokban a nagy gyárakban, a hol az ilyen mikulás-napi és karcsonyi játékokat készíttik, nem is tudnak már olyan barátságos, Aeris arcokat festeni, mint valamikor régen, nyolc hosszú esztendővel ezelőtt. Kifogyott azóta bizony a derűs, jósgát arcoknak a modelljei.

De azért a lenyegetőbb Krampuszok és a barátságatlanabb nézésű Tél-apók is ugyanúgy odacsallják a nagy kirakat-ablakok elé a mai kisgyermeket, mint bennünket valamikor. Ezek a gyerekek nem jöttek meg a lenyegetőbb virágcsokor és a barátságatlanabb nézésű sem, mert rövid kis életükben csak az ilyen tekinteti felnőttekhez kellett hozzájárulniuk. És állnak a gyermekek a téli hidegben a sok tarka csesebeze előtt és tessék csak egyszer meglátni őket, után nézni zord és rideg nagy, felnőtt emberek, tessék csak belelányolni a csillogó kis szemükbe, amellyel úgy nézik a Mikulást, mint ahogy a legutólrólhatetlenebb vágyaink után szoktak tekinteni.

Ezek a gyerekek már ismerik azokat a csunya szavakat, amelyek behatoltak már kis gyermek-életükbe is, és is tudják már, hogy mi az a valuta, drágasági hullám, megelhetés és ezernyi csunya fogalom, ami megkicsinálja ma az életünket. És csak kevesen hisznek benne, hogy náluk is megjelentek a Mikulás, a legutóbb már lemondó szomorúsággal tudja, hogy hába viseli jól magát, hozzá már nem repül az angyalka dus karcsonyi ajándékokkal, mert az angyalka is csak olyan gyermekekhez repül, akiknek gazdag a papájuk és a szegény kis gyerekeknek nem lehet már örömiük...

Szomorú kirakatok ezek a maiek és inkább be kellene ragasztani őket, nagy leher lepellel, hogy ne nevesse a sok Mikulás csulondárasan a sok szegény kis gyermekre, akiknek mindaz utólrólhatetetlen, ami a kirakatlév megölt van... Szegény mai gyerekek, mintha ezekben a kirakatokban az egész jóvendő életük vágyai volnának elzárva...

(I. I.)

A december elseji ünnepségek. Subotícán az állam egyesülésének emlékülmepeit pénteken délelőtti a különböző felekezetek templomaiban tartandó hálaadó istentiszteletekkel ülik meg, amelyek után a katonaseregnek a városába előtt hangverseny ad. A tervbevolt katonai díszfelvonulást azonban későbbjötti akadályok miatt nem tartják meg és ugyaneasak elmaradnak a szokásos főispáni fogadtatások is, miután Du-

banovacski Pál főispán nem tartózkodik jelenleg Szubotícán. Az állami ünnep előestéjén az Alexandron-ulicán már színes villany-transzparensek égtek és péntekre zászlódszít ültenek a házak. Az ablakokat pénteken este 8-9 óra között ki fogják világitani.

György herceg Párisba utazott. Beogradból jelentik: György herceg csütörtökön Arzén herceggel együtt elutazott Beogradból. György herceg Párisban, Arzén herceg pedig Délfranciaországban fogja a telet eltölteni.

A nélkülözhetetlen tisztviselők összeírása. Beogradból jelentik: A hadügyminisztérium kívánságára az összes miniszteriumok megkezdtek azoknak a tisztviselőknak az összeírását, kiknek munkája háboru esetén is nélkülözhetetlen és akik ezért a hadi szolgálatól mentességet fognak élvezni.

Támadás készül a parlamentben a római követ ellen. Mint megirtuk, a római SHS. követ ellen a beogradi sajtó, élén a Politikával, éles kampányt kezdett. Mint Beogradból jelentik, a támadásokkal kapcsolatban Lovricsévics Ivo földmivespárti képviselő interpellációt jegyzett be a külügyminiszterhez. A képviselő azt kérdezi Nincsicstől, hogy igazak-e a Politika állításai és ha igazak, felakarja-e váltani Antonijevics követet egy alkalmasabb személlyel?

A bécsi katonai szállítások proviziói. Beogradból jelentik: A Vászics tábornok volt hadügyminiszter ellen a bécsi katonai bevásárlások ügyében megkezdett támadások még mindig élénken foglalkoztatják a közvéleményt. Legújában a Novosti foglalkozik a bohrányos ügyvel és azt állítja, hogy nemcsak Vászics, hanem Pasicis miniszterelnök maga is érdekelve van a proviziók ügyében és rajta kívül sok más közéleti szereplő is kompromittálva van.

Tárgyalják a tisztviselő-törvényt. Beogradból jelentik: A törvényhozó bizottság csütörtökön délután folytatta a tisztviselő-törvény részletes tárgyalását. A többi parlamenti bizottság délelőtti összehívott ülései elmaradtak.

Az alispán Sentán. Sentáról jelentik: Dr. Radics bécskei alispán értesítette a sentai fogszolgabírói hivatalt, hogy szombaton ott hivatalvizsgálatot fog tartani. Vasárnap délelőtti a pártok vezetőit, köztük a Magyar Párt vezetőségét is és a különböző felekezetek lelkeszeit fogja fogadni az alispán.

Megjutalmazott főmérnök. Novisadról jelentik: A városi tanács elhatározta, hogy Popovics Dávid városi mérnök részére, eredményes munkálatainak külön jutalmazásáért 15.000 dinárt ad jutalomképpen. A helyügyminiszter jóváhagyta a város erre vonatkozó határozatát.

A holgár háborus kormányok sorsa. Szófiaól jelentik: A Radosavljev-kormány elleni bünper még most sincsen befejezve. Kormánykörökben úgy tervezik, hogy a pert egyesítik a Danei- és Manilov-kormány elleni bünperekkel és jövő év januárjában külön parlamenti bizottságot küldenek ki, amely a szobranézők javaslatait fogja tenni a háborukban büns kormányok elítélésére.

Megkapja az állam az amerikai kölcsön hátralevő részleteit is. Beogradból jelentik: November 30-án járt le a határidő, amely alatt a Bieer-csoportnak nyilatkoznia kellett, hogy hajlandó-e megkötni a kormányval a szerződést az Adria-vasut kiépítésére szolgáló amerikai kölcsön további hetvenmillió dollár összegére is. A pénzcsoport beogradi képviselője csütörtökön délelőtti folke-reste Kumanudi pénzügyminisztert és az amerikai bankkonzorcium nevében közölte vele, hogy a Beer-csoport hajlandó a további kölcsönösszeg folyósítására. A szerződés tervezete három napon belül elkészül és akkor a minisztertanács elé kerül. A pénzügyminiszter kívánságára a kormány is hajlandó a kölcsönről tárgyalni és ha a föltételek megfelelnek, úgy a szerződést rövid idő alatt aláírják és az Adria-vasut építésének előmunkálatait már a tavasszal megkezdik.

Tüz a sentai gyapjgyárban. Sentáról jelentik: Csütörtökön délelőtti 11 órakor a sentai gyapjgyárban tűz keletkezett. A városi tűzoltóság dr. Telesi István tűzoltóparancsnok vezetésével azonnal kivonult a tűz színhelyére, azonban a nagy szél miatt óriási erőfeszítéssel csak 11 óra körül sikerült a tüzet lokalizálni. Így csak a gyártelepen levő lakóház teteje égett le. A kár 100—150.000 korona. A tűz oka még nincs kiderítve.

A novisadi radikálpárt gyűlésén városi ügyekkel foglalkoztak. Novisadról jelentik: Szerdán este a novisadi radikálpárt gyűlést tartott, amelyen azonban nem a választási agitáció ügyének előkészítésével, hanem kizárólag városi ügyekkel foglalkoztak. A kiszélesített tanácsnak részben lemondás, részben halálözás folytán megüresedett 8-9 tagsági helyének betöltésének ügyét tárgyalták. Megfontolás tárgyát képezte az is, vajjon valamennyi radikálpárti bizottsági tag mondjon-e le, hogy egészen új radikális tanácsot legyenek kinevezhetők. Végül foglalkoztak az elemi iskolai helyiségek kérdésével. Megállapították, hogy kevés az iskolahelyiség és ami van, az szűk és nem megfelelő. A bajokon csak új iskoláépületek létesítése által lehet segíteni.

Helyreállt a rend a bécsi főiskolákon. Bécsből jelentik: A Kivételi Akadémia kivételével csütörtökön valamennyi bécsi főiskolán helyreállt a rend és az előadások megkezdődtek. Szerdán több főiskolán összejövetél volt a diákok között.

Repülőltiztek színháza. Novisadról jelentik: A novisadi katonai repülőltiztek saját tagjaikból működő társaságot szerveztek, a mely időnként kizárólag katonai hallgatóság részére egy felvonásos színdarabot fog előadni.

Tettenért zsebmetsző. Novisadról jelentik: A Futaki-utcai piacon Zindel György 30 éves rovvolt multu lakatos tetten érték, amióán Galambos Jánosnál zsebből pénzt akart kitolni. Letartóztatták.

Széky Ilona és Kálmán Oszkár hangversenye. Ritka nagy műveltségben lesz része Szubotica zenecéto közönségének. Széky Ilona és Kálmán Oszkár a budapesti operaház művészei Kósa György zongoraművész közreműködésével opera és dalsztyét fognak adni. Wagner, Mozart, Bachmaninow, Gretchaninow, Puccini, Bartók, Kacsóh legjobb szerzeményeit fogják a művészek előadni.

— Lopkodják Berlinben a bronzszobrokat. Berlini tudósítónk jelenti, hogy hosszabb idő óta sorra tűnnek el a köztereken lévő szobornüvek, bronzszobrok s főleg a kőzatkut bronzszobrokat hordják el éjszaka-ként. Charlottenburgban néhány hét előtt leválasztották egy kőzatkut mászás bronzszobrját s néhány nap múlva egy másik művészi kőzatkut fészteknek meg bronzéklésűtől. A múlt éjszaka azonban a Berg-éle muzeum előtt egy egész kőzatkut ellopottak.

— Lakodalmom Kulán. Kuláról jelentik: Régen esett meg már olyan nagyarányu lakodalmom a községben, amilyen most az elmúlt kedden folyt le. Viki József földbírtokos házában. Vigh uram fia házasságot kötött Dudas Kátival és a menyegzőn nem nagyon sokan voltak, csak nagyszámban vettek részt. Folyt is a bor Hencidától-Boncidáig. A nagyserb lakzának a következő áldozatai voltak: egy üsző, két borjú, 3 sertés, 16 pulyka, 35 kövér kacsa, 18 kövér liba, 50 pár tyúk. Bekebeleztek azonkívül 800 tojást, 20 kg. vajjal, 120 kg. cukrot, 80 tojást, 300 kg. kenyert, 800 liter bort és 400 liter szódavizet.

— Franciaország és Olaszország meg nem ratifikálta a washingtoni egyezményt. Londonból jelentik: A washingtoni tengeri leszerelési szerződést eddig csak Amerika, Japán és Anglia ratifikálta. Franciaország és Olaszország azonban még nem. E két állam álláspontja a ratifikációval szemben még ismeretlen. Annak dacára, hogy a tengeri haderők leszállítását mindaddig nem kell megkezdni, míg a szerződést valamennyi hatalom nem ratifikálta. Anglia eddig ugye hajóit már leszerelte és áruja bocsátotta, az amerikai Unió és Japán azonban csak néhány régi típusu hajóit adta el. A washingtoni egyezmény szerint Angliának 23 nagy hajója közül egyet az Uniónak 26 közül nyolcat, Japánnak pedig 15 közül ötöt kell megsemmisítenie.

— Krahl Lipót dr. ügyvéd meghalt. A szubotica ügyvédi kar legidősebb tagja, Krahl Lipót dr. csütörtökön délelőtt életének nyolcvankettedik évében, rövid szenvedés után meghalt. Krahl Lipót dr. évtizedeken át fejtett ki ügyvédi gyakorlatot és nagy jogi tudásával, egyik legkiválóbb tagja volt a szubotica ügyvédi karnak. Közgazdasági téren is tevékenykedett és több pénzintézet igazgatóságában foglalt helyet. Az elhunytban, akinek halála városszerte részvételt keltett, Blum László dr. orvos és Dohány Sándor dr. ügyvéd apókatka gyászolják. Dr. Krahl Lipót vasárnap délelőtt temetik, Zrínski-terti házából.

— Új ellenforradalmi összeesküvést fedeztek fel Oroszországban. Moszkvából jelentik, hogy ott újabb ellenforradalmi összeesküvést fedeztek fel, amelynek élén a vörös hadsereg parancsnokához tartozó magyarangrusz tiszték állottak. A tisztek titokban elhatározták, hogy a szövjet ötéves fennállásának megünneplése alkalmával felkelést szantának a szovjeturalom ellen. A terv már teljesen készen állott, amikor az összeesküvést a "Tscheka" titkosrendőri kémszervezet egy ülés alkalmával feltette és leleplezte. Eddig ezerhatásig magyarangrusz katonatisztet tartóztattak le.

Biztos siker! December 1-én szerblovát nyelvkurzus nyílt meg egy tanár vezetésével. Két csoport lesz, az egyik olyan egyének részére, akik egyáltalában nem tudnak szerb-horvátul, a másik olyanok részére, akik egy keveset tudnak. Előadás mindennap a Kakas-iskolában egy-egy óra mind a két csoport részére és pedig este 6—7-ig és 7—8-ig. Személyenként csak 80 dinár. Hízetendő havonként. Közlebbi felvilágosítás kapható a belvárosi esközörlőház a *Bacsmegyei Napló* közörlőházán.

— A Mikulás-est műsora. A vajdasági nyugdíjasok gyorssegélyirodája által rendezett és december 5-én este 8 órai kezdettel a Bárány-szál-oda éttermben tartandó Mikulás-estély műsora a következő: 1. *Gyomai Imre* prófétusa. Elmondia: *Schlesinger Maca*. 2. Szlav dalokat énekel *Ivanova* urhölgy, a színház művésznője. 3. A negyvenéves lány. Jelenet írta: *Szenes Béla*. Előadják: *Deák Lala*, *Rutkay Márta*, *Konczek Böszö*, *Fried László* és *Kiss Pál*. 4. Jelenet egy ügyvédi irodában. 5. Grieg: *Krampusztánc*. Előadják *Konczek Böszö*, *Pánescs Böszö*, *Schmidt Emma*, *Kiss Manca*, *Dörfler Piri*, *Strasser Ilonka*. Az előadáson dr. *Singer Béla*, dr. *Nagy Odón*, dr. *Szántó Gábor* és *Farkas Frigyes* konferál. Jegyeket a Reitter-drogériában lehet előre váltani.

— Határozás. Özv. *Ernst Albertné* szül. *Reiner Anna*, 83 éves korában ma reggel 7 órakor elhunyt. Az elhunytban *Dávid Vilmos* szubotica ékszerész anyósát gyászolja. Temetése vasárnap délelőtt 11 órakor az új temető hullaházából történik.

Dofoval nőbör leánya. Herceg *Ferenc* klunói szimfóniát tüzte ki a *Műpártoló Kör* december 4-én a *Városi Színházban*. A darabot *Dobos Laci*, a Király-Színház volt kedvence tagja feljelle emeli. Jegyek már kaphatók.

Kerácsonyi alánédekül eredeti művészi képeket vezény *Balázs Árpádná*, a *Bacsmegyei Napló* illusztrátoránál, *Szegedinszi* pu. 127. Műterem.

Fris-teszt. Dr. *Herman Károly* rendelése helybetegek részére *Rudics-u. 2.* Telefon 734. Rendelés d. e. 8—11, d. n. 2—5-ig. Modernül felszerelt röntgenlaboratórium. Átvilágítások, felvételek, thérapia.

Figyelem! Színház- és mozilátogatóknak *«Caruso»* cukorkák a legbeváltabb színházi bombonok. 8629

Subotica az egyedüli hely, ahol elsőrendű orosz zenekar játszik. Minden este teljes zenekar. *Fierst István* énteremben. Vasár- és ünneppnap egész éjjel nyitva.

Dr. *Mezey István* orvosi rendelőjét megnövitte. Belyógyászati rendelés. Férfi és női nemű betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8—11, és d. n. 3—5-ig. Subotica, *Cara Dusana-u. 6.* (Vass Ádámmal szemben.) Telefon: 695.

Dr. *Andrejevics Andra* fogászati specialista fogorvosi és technikai műtőre: ügyvédi berlimi és bécsi tanulmány után megnövitte és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben fejezt. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is *Alesch ur*, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke vezzi. Rendel: d. e. 9—12 és d. n. 2—5-ig. *Kralja Petra Park 7.* száma házában az *«Melen»* (volt Reichl-palota) telefon 4—52.

Ertesítés. Dr. *Wilhelm Imre* operateur rendelését *Paje Kujundzi-utca 13.* alá helyezte át. Fogad sebészeti betegeket d. e. 9—11-ig, műtétet igénylő nögyógyászati betegeket d. n. 3—5-ig. Telefon: szám 70.

Zsiga Ferenc, városunk kedvelt kordunka művésze, kőrütfőrlő haza érkezett s minden este *Vass Adam* éttermében muzsikál.

Az *Adria* Általános Biztosító R.-T. Beograd szubotica és bácskai főnökségének igazgatóságával *Pozány Dersó* és *Katvanski Slavko* igazgató urakat biztat meg.

Ita a világhíri fogpaszta. A fog- és szájpótlásra a legideálisabb szer. Kapható mindenhütt.

Minden hölgynek fontos, hogy ruháit elősői és divatosan készíttesse *Sztrana Mihály* női divatszalonában, Subotica, I. *Stotus* Vitoria-utca 18. Posta mellett. 6886

Halló! Dohányzó és nem dohányzó! Állanjuk a *«Caruso»* cukorkák!

(*) Dr. *Vérszi Jeno* orvosi rendelése nem betegeik részére. Rendel: délelőtt 7—9-ig, délután 2-5-ig délután 5—7-ig. Lakás: *Cyrtly* mestoda-tér 1. emelet. Városi *Drogéria*-féle ház

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, november 30. Előleg forgalom mellett, a hangulat szűk. Az árak emelkedésben vannak. A mai árak: Buza 400 dinár, m. tengeri 193.75, száritott tengeri 275, liszt 0x4x 573, árpa 275, bab 350, korpis 157.50.

Beograd, november 30. Zárlat: Páris 300, London 326, Milánó 343.50, Gent 1340, Newyork 72, Berlin 104, Prága 225, Bécs 0.135, Bukarest 47, Varsó 0.50, Budapest 3.20.

Zagreb, november 30. Zárlat: Dollár 70.50—71.50, Lira 342—346, Prága 225—227, Berlin 0.90—1.10, Bécs 0.115—0.120, Budapest 3.15—3.45.

Zürich, november 30. Zárlat: Berlin 60.675 (00.625), Holland 212.80 (212.75), Newyork 537.50 (538), London 24.25 (24.36), Páris 37.15 (37.20), Milánó 23.55 (25.60), Prága 17 (17), Budapest 0.2375 (0.2275), Zagreb 1.75 (1.80), Bukarest 3.35 (3.35), Varsó 0.035 (0.0350), Bécs 0.0075, 0.0076 (0.0075, 0.0076).

Budapest, november 30. Zárlat: A devizaközpont jegyzései: Francia frank 163—169, Márka 30—45, Osztrák korona 3.45—3.60, Lei 14.50—15.50, Dinár 28.60—30.40, Bécs 3.50—3.60.

KÖZGAZDASÁG

A vörsei és bélaerkvai borkereskedők serehme. A vrsaci és bélaerkvai bortermelők a vrsaci piacotér népgyűlést tartottak, a bortermelés és borkereskedelem újbóli telvirágoztatása céljából. *Manudikics Koszta* szerb nyelven, utána *Hauser Károly* német nyelven üdvözölte a megjelenteket. A gyűlés előadja *Georgievics Joca* földbírtokos és nagykereskedő volt. Főllarta és ismertette a bortermelés és borkereskedelem mai siralmas helyzetét, a mely az egész vidékre katasztrófalás lehet. Nem tartható fenn tovább az az állapot, hogy a vasuti fuvardíj az ország határáig az áru értékeit többszörösen meghaladja. A kormány még nem tett eleget a bortermelés kivánságainak azzal, hogy Csehországnak szerződésileg jogot adott 150.000 hektoliter bor kivételére. A kormánykörök nem is tudják, hogy milyen óriási nemzeti vagyont képvisel az itteni borvidék, mert még eddig egyetlen miniszter sem érdeklődött ez iránt. Ha itt Vrsac környékén megszűnik a bortermelés, akkor az itteni kereskedő is bezárhatja üzletét, az iparos is leteheti szerszámait. *Keher J.* felkérte az egybegyűlést, hogy memorandumban kérjék egy rendkívüli városi közgyűlés egybehívását, amelyen tiltakozzanak az ellen, hogy az eddig hektoliterenkint 11 koronában megállapított városi adót 44 koronára emeljék. A gyűlés a kormányhoz és az országgyűléshez memorandum felterjesztését határozta el, a melyben kérik, hogy 1. a borpárlat-irótt termelési adót változtassák át fogyasztási adóvá. 2. Az a borpárlat, amelyet silányabb minőségű borok felhívására fordítanak, legyen adómentes. 3. A vámkülföldre menő szállítmányok legyenek a fogyasztási adó alól felmentve. 4. Engedjessék meg, hogy az ideai, silány

minőségű bortermés — 200 ezer hektoliter — borpárlattal legyen földolgozható. 5. Belföldi borszállítmányok 50 százalék, külföldi borszállítmányok 75 százalék invardíkedvezményben részesüljön.

SZÍNHÁZ

A szubotica színház előkészületei. A szubotica színházulat a legközelebbi hetekre értékes s változatos műsört állított egybe. A legközelebbi bemutató *Strindbergnek »Az apacímű drámája lesz és azt fogja követni Arcubasev »Féltékenysége», Schnitzler »Szerelmeskedése», Gogoly »Revisor», Gorkij »Éllett menedékhelye» és Stankovics Bora »Forró vére című drámái. A legközelebbi operett-bemutató »Stambul rózsája» lesz és december 8-án *Nilolice Bözsö* és *Stakics Zsanka*, a beogradi nemzeti színház tagjai fognak vendégszerzerepelt a »Féltékenysége»-ben.*

Srp. prav. crkv. opština u Melencima. br. 42—1922

Ogias.

Srpska prav. crkvena opština u Melencima objavljuje, da će dana 4. decembra (21. novembra) 1922. god. na »Vavedenje» noćevsi od 9 časova pre podne, svoju od 269 jutara sastojecu pustaru »Okanje» na javnoj dražbi i to na 6 godina, pod zakur izdavat. Onaj, koji bude pustaru zakupio, duzan je na crkv. opć. blagajni svake godine unapred kodisnu zakupninu pologati. Zameresovani neku izvele dražbi pristustovati.

U Melencima, 12—25. novembra 1922. *Milutin Brankov v. r. Zivojin Markov v. r. Zivojin Brankov v. r. proredovia Zivojin Markov v. r. prodsednik*

Árverési hírdetmény.

Ádlított kir. közgyűző közhírté teszi, hogy folyó év december hó 2-án délután 3 órakor *Schenker et comp.* szubotica cég irótdáiban (VII. *Paie Dobanovacki-utca* 3. sz. a.) hat hordó terpentint, circa 800 kg sulyban, közbenfőttem mellett nyilvános árverésen el fog adni. Az áru megtekinthető nevezett cég rak-tárában (VII. *Paie Dobanovacki-utca* 5. szám alatt).

Árverési feltételek a fenti cégnél és ádlított közgyűzőnél megtudhatók. Subotica, 1922. november 30.

Dr. *Mattijevic Sztyban* kir. közl.

Kátránylemez, aszfaltszigetelő-lemez, köszénkátrány, carboli-neum, facement, szurok, vaslek-aszfalt, Bitumen. Beogradi Aszfalt és Kátrányvegyitermékek gyára Beograd Vuka-Karadziceva ul. 6.

Vadat szarvast, üzet, nyulat, fácánt, foglyot, vadrécát stb. minden mennyiségben minden időben VESZ és a LEGNAGYASABB ÁRAKAT FIZETI E. VAJDA baromfikivitel- és vadnyagkereskedés ČAKOVEC Madjmurj, tévartala. VAJDA ČAKOVEC. Interurbán telefonszám: 38

NYILTTÉR.

A sombori kerületi főügynökségünk vezetésével

Simon Emil ur

központi tisztviselőnként bízuk meg.

Adriai Biztosító Társulat
(Jadransko Osiguravajuće Društvo)
Subotica.

8709

Landau Juliska tánciskolája

december 1-től a Bárány táncteremben ismét megnyílik.

Beiratkozni naponta d. u. 5--7-ig, este 8 órától. Vasárnap délután 6 órakor és este felnőtteknek a szokásos tánc. — Az idény divattánc: **Tangó, Milonga, Salon Simony és Hesitation valzer** lesz. Tanítia **Landau Juliska**

Tudomásomra jutván, hogy Erdélyi Mór a novo-kanizsai határban, Kupuszinán dolgozó gőzekéjét áruba bocsátotta, felhívom a gőzeke iránt érdeklődők figyelmét, hogy ezen gőzeke Erdélyi Mór több hitelezőjének biztosítására le van foglalva és zárgondnoki kezelésem alatt áll.

Bogdanov Szvetozár
zárgondnok.

8694

I. Balti Orosz 12 tagból álló Zenekar

amely Zagrebben, Sarajevóban, Oszjéken és más városokban nagy közkedvelésben a loit, december 2-től kezdődőleg a Nemzeti színlődában hangversenyez.

Amit ez a zenekar előad, mind klasszikus zene szám (Grieg, Schubert s b) népdalok és az összes Fox-trotok és Sínik. — **Ujdonságok a mai életből.**

Kezdeté este 8 órakor!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy Orcsics Rokos fűszerüzletét Pajo Kujundžićeva ul. 114, megvettük. Felhívjuk a nevezett cég hitelezőit hogy üzleti követeléseiket nálunk 5 napon belül bejelenteni sziveskedjenek, mert későbbi bejelentéseket nem vesszük tudomásul.

Stuprich György és Fodor László
fűszerkereskedők.

8684

SPATRÉ

minden mennyiségben hapható.

Menczel és Rittay

Subotica, Agina-ulica 2. szám.

CSELÉDELHELVEZŐ INTÉZETEMET

Milos Obilić ulicából AGINA ULICA 2. szám alá helyeztem át. — Régi t. megbízom és a t. közönség n. b. pártfogását kérve vagyok — teljes tisztelettel

Eberhardt Károly

Abromense jutányos áron elfordadtatnak.

SUBOTICA VÁROS TANÁCSA.

25418/922.

Hirdetmény.

Subotica Város Tanácsa közhírré teszi, hogy 1922 december 15-én d. e. 11 órakor

szűkebbkörű írásbeli árlejtést

tart a városi gazdasági hivatal (Városháza II. emelet 129 sz.) a közlistasági (magán és hivatalos épületek felreosóhelyeinek tisztítására) és a gyepestéri vállalkozásra 1923. január 1-től kezdve, amely árverésen az ajánlattevők vagy helyetteseik vehetnek részt.

Felhívatom mindazok, akik ezt a vállalkozást át akarják venni, hogy ajánlatukat 1922. december 14-én d. e. 12 óráig zárt borítékban a tanácsai iktatóban nyújtsák be, mert a későbbben beérkező ajánlatok nem vételnek figyelembe.

Közlebbi feltételek a hivatalos árk alatt a gazdasági hivatalban megteudhatók.
A városi tanács tartatja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabadon válaszol.

Subotica, 1922. november 25.

A városi tanács.

Olcsó könyvek
a „Genius könyvtár” kötetei:

Szerkeszti: **Bálint Lajos.**

- 1—2. **Wilde.** A centervillei kísértel. Ford.: Király György. K 8—
- 4—5. **Turgenev.** A zsebóra. Ford.: Trócsányi Zoltán. K 8—
- 6—7. **Flaubert.** Heródiás. F.: Zolnai Béla. K 8—
- 8—10. **Renard.** A találka. Fordította: Kállay Miklós. K 8—
- 11—13. **Ebner-Eschenbach** Mária Felbontatlanul elégetendő. Fordította: Hevesi S. K 8—
- 14—16. **Puskin.** A találka. Fordit.: Trócsányi Zoltán. K 8—
- 17. **Ambrus Zoltán.** A kritikáról. K 12—
- 18. **Lakatos László.** Pesti babjáték. K 8—
- 19. **Lermontov.** A démon. F.: Telcsik B. K 8—
- 20. **Stevenson.** A bűvös palack. Ford.: Király György. K 12—
- 21. **Wagner.** Lohengrin. Szövegkönyv. Fordította: Lányi Viktor. K 12—
- 22. **Sebestény Károly.** Shakespeare és az angol renaissance. K 10—
- 23. **Sealfield.** A vén squatter elbeszélése. Fordította: Balogh Vilma. K 12—
- 24. **Zoltan diak.** Az ördög meg az leányzó. K 12—
- 25. **Schopenhauer.** A szerelem metafizikája. Fordította: Mikes Lajos. K 12—
- 26. **Rostand.** Don Juan utolsó éjszakája. Fordította: Kállay Miklós (Elfogott). K 8—
- 27. **Kipling.** A gyöngy-elefánt. Fordította: Bartos Zoltán. K 8—

Vidéki megrendeléseket a pénz előzetes beküldése, vagy utánvét mellett elintézt.

Vig Zsigmond Sándor
könyv és zenemű kereskedése
Subotica.

Vadászok!

Vadászfégyver és vadászlőszer szükségletüket legolcsóbban

BATA V. FIA

Subotica, Aleksandrova u. 7.

vadászfégyver és vadászlőszer nagykereskedésben szerzethetik be.

JANSEN FILS BELGA FEGYVERGYÁR gyártmányainak eladása jótállás mellett.

Nagy raktár Bayard Ogris és Sauer fegyverekben.

ANGOL ÉS NÉMET PATRONOK.

Tessék próbavásárlást tenni.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Fegyverek javítása jótállás mellett.

Állatokat preparálunk.

Árjegyzék ingyen.

S. H. S. KIR. LÓPORELADÁS.

SPITZER J.

SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ

SUBOTICA

6193 Strossmajerova-u.8

Írógépek
szakszerű post. s
HATÁSA.
Írógép színes.
Fényképező-
gép. CILK. K. K.
NAOYAN MÓR-
Író gépek —
Belgezők —
gép. színes. 20 cm. átl.
Gépet-képek
köszörlése.
Eredeti Zeiss-
szemüveg-
keretűk.
Mayerhoff A.
optikusnál.

Ajánlunk raktárról azonnali szállításra
míg a készlet tart:

- Lópatkókat,**
- „STYRIA” kávédaralókat,**
- Villákat 4 fogu 12”**
- Kavicstörőket (Schotterschlägel)**
- Sarokszegecseket 50 kg. ládákban**
- „PUCH” kerékpárokat,**
- Ceruzákat „Staedler” védjeggyel.**

Rendkívül olcsó árak!

„SINTA”

industr. i trgov. družba z. o. z.
LJUBLJANA.

Eladó

gyökeres szőlőoltvány

Ripária Porbéis alanyon öntözésre berendezett szőlőiskolából dus győzérrel, olyan mint más kétfés, hiányok pótlására is kiválóan alkalmas. Míg a készlet tart, előjegyzéseket tavaszi szállításra már most elfogadok. 8559

Hegedüs Ferenc Mokrin

LJUBICA

CIPŐKRÉM

a legjobb a világon. — Gyártja:

H. SPIRIK,
FABRIK CHEMISCHER PRODUKTE
APATIN 6.

Weitzenfeld és Társa

Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-pat

Távirataim: KENDERIPAR.
Telefon 190. Alapítva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócokat, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsúkokat, madrac és roletta szövötteket jutából és lenből, mindennemű házivásznal.
Zsineg, kötél és hevederek.

PIUKOVITS JÓZSEF

központi irodája Subotica. — Telefon 541.

Forgalomba hozzuk:

Kelebiai szőlőgazdaságunkból: Prima fajborainkat hordó és vaggontételekben. Kelebiai pálinkafőzdeinkből: Eredeti törkölyseprő- és gyümölcsapálinkánkat. Zednikai szeszgyárunkból: Finomított (96%) nyers és denaturált szeszünket.

Kérjen saját érdeklőben ajánlatot!

nov. 30-tól
dec. 3-ig
csütörtök-
vasárnapig

Körző

Tollatoz világhírű regénye után
Kreutzer szonata
6 kötetben.

Füszereplők: Erick Kaiser Fitz, Alfonz Frieland.

LEVELÉZÉS

Házasságra lépne 40 év körüli gyermektelen özvegyasszony 500-600.000 koronás vagyonnal, ir. vállalás. önálló kereskedővel vagy biztos jövedelműhöz illő férfit. Ajánlatokat "Komoly" jelleg alatt Schmolka hirdetője Novisad továbbít. 8673

FOGLALCOZÁS

Egy elsőrendű szakácsno felvétetik Oficirski Domnál. 8700

Eladó

Szife hálószoba, könyvtartó. Könyvek, varrógép és több háztartásban szükséges dolgok. Cím a kiadói hivatalban. 8738

Stajer alma

elsőrendű, legutányosabb árban kapható. — Vidékre csomagolva szállítok.

Donauer Jenő

Skadarska ul. 4
(a Zöldia-körösna mellett levő kis-utca). 8648

VALÓDI CLUB PAPIR VALÓDI

BEDŐ TRAFIK SUBOTICA

Legolcsóbb árak. Szállítás vidékre is utánvétellel illetőleg a pénz előzetes befizetése ellenében.

Faszakmabelli

könyvelésben és levelezésben jártas, szerb nyelvet tökéletesen és S. H. S. állampolgársággal bíró nőtlen tisztviselőt keres Faexport cég. Ajánlatokat „Komoly munkacér” jellegre a lap kiadói hivatala továbbítja.

TERPENTIN

langgall gyártmány,
HORGANYSZÜRKE FESTÉK,
bármily mennyiségben azonnal szállítható
ERDŐS JÓZSEF ÉS TÁRSA
festék- és vegyszertári vállalkozásukban
BUDAPEST
VI. Szisz-utca 26. — Tel. ir. szám: 117. JÓTA.

Apróhirdetések

Telefonon nem adjunk hirdetést üveglélen felvételűköt. Apróhirdetés egy sor 3 K. vasalható és cívező felvételre számít. Legjobb apróhirdetés ára 30 K. Apróhirdetéseket felvétel Subotican a kiadói hivatal: Aleksandra-utca, Leibach-ház és Schlaenger hirtelvezés a vasuti park mellett. Vidékre valamennyi felvételünk. Előfizetési díj havonta 30 din., megfizetés 30 din. Kérvegyekhez valózshelyre mellékelendő. Álláskeresők az apróhirdetést díj feletl fizetik.

Keresek romániai gazdaság részére megjelölt gyakorlatl bíró gépész. Ajánlatokat bizonyítvány-másolatokkal kérek Friedmann Alfréd címére. Skottus Viatora 3. 8690

NYELV-ELADÁS

Aranyat 60-120 K-ig veszek. Ezserekekről a legtöbbet fizetek. Ezserekekre kölcsönt követelek. **Pálka**, a Lombard zálogház volt becsüese. Ivan Antunovic-utca 4. (Hartmann-palota, volt Novák-ház, vasut mellett). 8310

NAGY KRAMPUSZ VÁSÁR

ZIMÁNYI CUKRASZDÁBAN
SUBOTICA

Jelašičeva ulica 8. — Telefon 206. sz.

Műkadaralók eladók Mészárosnál. Subotica, Zagrebačka-ut. 17. 8495

Eladó egy jól felszerelt kézi gyógyszerár dr. Kopetnetznél, Veprovác, Bačka. 8687

Fűszerüzlet - berendezés, használt, jókarban lévő. 2500 dinárért eladó. Mihailovic Antal, Nova-Kanjiza. 8742

Cipész-varrógép, balkaros, utányos árban eladó, üzemben látható. Malusev-iroda. 8741

Mesterhegedű eladó. Cím a kiadóban. 8709

RÓZSAVÖLGYI KARÁCSONYI ALBUM 1922-23.

BÁRD KARÁCSONYI ALBUM 1922-23

ARANY MADÁR OPERETT I. II.

ELMENT A RÓZSÁM

PÉNTEKEN ESTE, SZOMBATON ESTE

JURICS GERŐ

PAPIR- ÉS ÍRÓSZER KERESKEDÉSÉBEN KAPHATÓ

Subotica, Va osi szűkház (Lévy-traffic)
A címre kérem figyelmét!

Lifka

nov. 27-től
nov. 28-ig
hétfőtől-
keddig

Vörös keztyű

V. rész: AZ OKMÁNYHAMISÍTOK.
November 29-től 30-ig, szerdától—csütörtökig
VI. rész. A vadnyugat lányának győzelme.

Szallagutíreszeket keresünk megvételre. Primarius vegyeszeti gyár. — Ugyanott száraz fürdőszór 20 paráért kilogrammonként kapható. 8602

Satár olcsón eladó. Lajčo Cerinjakovic, vasuti park mellett. 8659

Írúnyosan eladó egy „Asztra” Máv. 30-35 lőerős szivógáz magáníró, három éves; 60-as Máv., két éves cseplővel, teljes felszerelés. Koncz Péter, Bačka, Petrovoseo. Levelekre nem válaszolok!

24 HP szivógázmotor, alakított magánjáró eladó. Józsa Testvérek malomtulajdonosok, Crna Brda, Bačka. 8693

Egy jó kocsibunda lábakkal vagy a nélkül eladó. Cím a kiadói hivatalban.

Eladó egy kitűnő karban lévő rövid mahagóni-zongora, egy keményfa hálószoba-butor, egy alig használt Platt varrógép és egy ebédli szimona-szőnyeg. Fridman Erno, Komin. 8674

Eladó 18 lánccal felszerelt szántóföld három épülettel. Bővebbet dr. Dimitrijevic ügyvédi irodájában, Aleksandrova 9. 8668

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szoba kiadó kizárólag nő részére. Cím: Paio Kujandžićeva 104, Jiboidfal. 8726

Kitűnő házi befőtt tővecent 50 K-ért kapható Paio Dobanovacka (Czorda Bodog) 19. 8730

E sorsidei román

bükkhasáb

ab Velitakikinda prompt vaggontételekben kapható

Schreiner Antal fakereskedő

Nakafalva 8635

Ajánlunk prima minőségű „Wester” zománclenczedőnyöt a dinár alapra, köz 44% felár, láda csomagolás 3%. Horgonyzott vízvedroket és legfinomabb Robert Neuhaus gyártmányú szerszámokat, asztalos, bogár, Kovács és ácsok részére u. m. fogók, furdáncsók, csavarok, csavar-metsző, ágfűszőr stb. Ugyancze „laice” gyártmányú lugszedőt (Aetznatron) karbidot, kőset és darálókat szakokban.

DINIĆ és TÓTH ügyvédek Novisad
Tele on 225. Süronycim: Dinár.

PONYVA

24 óra alatt elkészít bármily nagyságu ponyvát.

javitás és varrás.

BECK ÉS TÁRSA

zsinog, zs-k- és ponyvakereskedő.

SUBOTICA, (CSIRKÓPIAC) TELEFON 412.